

Brussel, 19 februari 2020.

Geachte heer, mevrouw,

Naar aanleiding van de vernieuwing van de beheersovereenkomst van de VRT delen we vanuit VAD graag een aantal aandachtspunten mee.

VAD is het Vlaams expertisecentrum voor Alcohol en andere Drugs. Wij zijn de partnerorganisatie van de Vlaamse overheid in het kader van het preventiebeleid van alcohol- en andere drugproblemen. Dit omvat ook psychoactieve medicatie, gokken en gamen. De DrugLijn is onze publieksservice. VAD is ook de koepel van de Vlaamse organisaties die werken rond verslavingsproblematieken. Vanuit deze hoedanigheid, alsook vanuit signalen die we krijgen van het brede publiek via De DrugLijn, richten we ons tot u.

VRT vervult – net zoals VAD - een belangrijke maatschappelijke opdracht. De omroep neemt een brede educatieve rol op met betrekking tot meerdere maatschappelijke thema's. Ook de thema's waarrond VAD werkt, zien we regelmatig terugkomen in programma's. Zo bijvoorbeeld recent de authentieke getuigenis van een jonge man over zijn gokverslaving in *'Vandaag over een jaar'*. In het programma *'Durf te vragen'* praatten vorig jaar verschillende personen openhartig over verslaving aan drugs of alcohol. Dergelijke programma's leveren een waardevolle bijdrage tot het doorbreken van het stigma en het clichébeeld van mensen die verslaafd zijn.

De VRT doet regelmatig beroep op ons, zowel puur journalistiek als op vlak van research voor fictie (bijvoorbeeld Thuis) en non-fictie. We ervaren dat VRT-medewerkers onze expertise appreciëren en onze input ter harte nemen.

Helaas stellen we vast dat het effect daarvan vaak ondermijnd wordt door boodschappen die buiten de programmamakers om verschijnen. Het gaat dan met name om sponsor-boodschappen, product placement en boodschappen van algemeen nut. Na het vermelde programma *'Durf te vragen'* volgde bijvoorbeeld reclame van de Nationale Loterij. Boodschappen als *'Want extra Cash? PLAY CASH'* of *'Word schandalig rijk'* zetten mensen aan tot gokken. Als er na de uitzending van een programma zoals *'Eenzaam'* reclame verschijnt van bier met de boodschap *'Een goed glas Cornet om de dag mee af te sluiten'*, dan houdt dit risico's in.

Commerciële communicatie en boodschappen van algemeen nut mogen niet aansporen tot gedrag dat schadelijk is voor de gezondheid of de veiligheid, zo staat te lezen in het mediadecreet. Toch zien we op de openbare omroep nog te veel boodschappen die net een ongezonde levensstijl en risicogedrag promoten. Ook online doet dit zich voor. Wie de wedstrijduitslag van zijn favoriete sportploeg wil raadplegen op sporza.be, ziet geregeld bovenaan en aan de zijkant van het scherm

banners van gokoperatoren die sportweddenschappen promoten. 'Wed nul', 'Grijp je odds boost'. Met een klik ben je van het VRT-sportplatform op een goksite.

Op die manier ontstaat een situatie waarbij de opdracht die de Vlaamse overheid aan ons toevertrouwt op vlak van preventie, bemoeilijkt wordt door boodschappen op de openbare omroep.

We verwachten van de openbare omroep dat zij hierin een voorbeeldfunctie opnemen en de geest van het mediadecreet inzake preventieve gezondheid naleven. Daarnaast dringen we erop aan dat de VRT werk maakt van een geïntegreerd gokreclamebeleid, zoals reeds herhaaldelijk gevraagd (meest recent nog via een resolutie aangenomen in het Vlaams Parlement op 24/04/2019).

In het klachtenrapport van VRT, alsook in de opmerkingen van burgers die binnenkomen via De DrugLijn, zien we dat kijkers ook aanstoot nemen aan de wijze waarop alcohol in programma's in beeld komt. Terecht. Een actueel voorbeeld dat reactie uitlokt is het overvloedige alcoholgebruik in de reeks Dertigers (De Morgen, 12/02/2020). Een dergelijke grote aanwezigheid van alcohol in fictiereeksen, beïnvloedt het drinkgedrag en heeft een normaliserend effect op drinken. Voldoende aandacht voor de negatieve aspecten en kritische reflectie over de noodzakelijkheid van alcohol in een scene is aangewezen. Het tonen van alcoholvrije dranken vraagt een kleine inspanning, maar heeft een grote educatieve waarde.

We vragen dat de VRT in haar alcohol- en rookbeleid voor alcohol even strenge beperkingen hanteert dan voor roken. Dat houdt in dat het enkel uitzonderlijk toegelaten wordt, wanneer het onvermijdelijk deel uitmaakt van een scène.

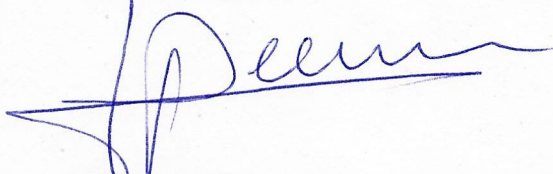
Het wijdverspreide stigma en het taboe dat nog steeds op alcohol-, drug- en gokproblemen rust vormen een grote drempel om hulp te zoeken. De VRT kan hierin wel degelijk haar steentje bijdragen. Elke uitzending over alcohol-, drug- en gokproblemen heeft immers een emotionele impact op de betrokkenen en hun gezinsleden. Om hen de nodige opvang te bieden, vragen we daarom om bij verslaggeving, na fictie of non-fictie programma's waarbij één van de thema's aan bod komt, systematisch te verwijzen naar De DrugLijn. Dat kan via deze formulering:

De DrugLijn. Voor alle vragen over drank, drugs, pillen, gokken en gamen.
Bel 078 15 10 20 - Mail, Skype of chat via www.druglijn.be
Anoniem, zonder taboe, zonder oordeel.

Wij hopen dat deze aandachtspunten een plaats krijgen in de beheersovereenkomst, en op deze manier geïntegreerd raken in de kanalen en programma's van de VRT.

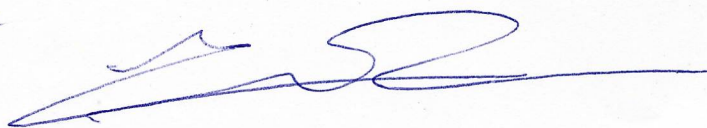
Vriendelijke groet,

Katleen Peleman

Directeur VAD

Tom Evenepoel

Coördinator De DrugLijn

